

Gymnázium BRNO-BYSTRC,
příspěvková organizace,
Vejrostova 2, 635 00 Brno

PREVENTIVNÍ PROGRAM
NA ŠKOLNÍ ROK 2024/2025

Zpracovala: **Mgr. Lenka Pavlíčková**

Realizátor: **pedagogický sbor Gymnázia Brno-Bystrc**

Termín realizace: **2024/2025**

Obsah

Obsah	2
Úvod	3
Charakteristika školy	4
Cíle programu	4
Potřebnost projektu	5
Analýza současného stavu	6
Personální zajištění prevence – školní poradenské pracoviště.....	6
Stav žáků ve vztahu k rizikovým jevům chování	8
Spolupráce s ostatními organizacemi	8
Cílové skupiny	9
Aktivity pro jednotlivé cílové skupiny.....	9
Vyhodnocení PP	10
Cíle na příští školní rok	11
Harmonogram programu a akcí	11
Výchovné činnosti v oblasti primární prevence	13
Závěr	16

Úvod

Při zpracování preventivního programu pro školní rok 2024/2025 vycházím z evaluace preventivního programu minulého školního roku 2023/2024. Preventivní program školy je součástí výchovně vzdělávacího procesu žáků po celou dobu povinné i nepovinné školní docházky. Snažila jsem se při vypracování také dbát na aktuální rizikové jevy, které se na naší škole vyskytují.

Charakteristika školy

Gymnázium Brno-Bystrc, příspěvková organizace, Vejrostova 1143/2, je státní školou, příspěvkovou organizací, zřízenou Jihomoravským krajem s postavením právnických osob se všemi právy a závazky z toho vyplývajícími. Škola se řídí Zřizovací listinou, zákonem o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) č. 561/20014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, obecně platnými právními předpisy pro příspěvkové organizace, zásadami vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací a organizačně-řídícími pokyny Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru školství.

Ve školním roce 2024/2025 studuje na gymnáziu 768 žáků, vyučuje 67 učitelů a pracuje školní psycholožka.

Vzdělávací programy:

Ročník	Název vzdělávacího programu
Gymnázium	Škola plná pohody – spokojený student
8leté, 4leté, 6leté	Škola – dílna lidskosti

Cíle programu

- dlouhodobým a účinným preventivním působením na žáky předem předcházet vzniku sociálně patologických jevů;
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu, k dodržování správné životosprávy, pozitivnímu sociálnímu chování, k vytváření správných životních postojů a ke schopnosti čelit negativním jevům, seznámit je s technikami zvládnání stresu;
- vytvářet ve škole otevřené a kamarádské vztahy;
- vytvářet otevřené partnerství s rodiči a veřejností;
- udržovat pozitivní klima školy na úrovni sociální, emocionální a pracovní;
- zmapovat potřeby v oblasti primární prevence;

- nadále zařazovat aktivity na posilování soudržnosti třídního kolektivu, zvládnutí agresivity a prevenci vandalizmu;
- začlenit žáky se zdravotním či sociálním znevýhodněním mezi ostatní žáky;
- doporučovat žákům spolupráci s místními organizacemi, podílet se na ní, sledovat jejich zapojení;
- pravidelně pořádat třídnické hodiny k dané problematice;
- nabídnout žákům široké spektrum pravidelných zájmových školních i mimoškolních aktivit;
- psychické i fyzické otužování (posilování sebevědomí, překonávání překážek, nácvik odmítacích schopností žáků);
- navést žáky k tomu, aby si dokázali vytvořit správný, respektive kvalitní hodnotový žebříček (dokázali rozlišit dobré a špatné);
- přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS;
- zvyšovat příznivé klima ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, adaptačního programu, sportovního a lyžařského výcvikového kurzu apod.;
- účast v literárních, naukových, výtvarných, sportovních a jiných soutěžích.

Potřeba projektu

Již několik let dochází ve společnosti stále častěji k projevům rizikového chování. V dnešní době to už není jen nebezpečí drog a ostatních návykových látek, ale s rychlým životním tempem dochází k absenci dobrých mezilidských vztahů a ze společnosti se vytrácejí určité hodnoty nutné pro zdravý vývoj jedince.

Negativně v dnešní době ovlivňuje chování dětí a jejich jednání značná nabídka nevhodných televizních pořadů, ještě širší možnosti nabízí internet. Chování, které děti vidí v televizi či na internetu, se snaží napodobovat, ale často si důsledky svého počínání neuvědomují.

Protože přibývá žáků s agresivním způsobem chování, zaměřujeme se hlavně v hodinách ZSV a TV na posílení vzájemných vztahů, respektování druhého, na hledání místa v kolektivu, na vzájemnou pomoc.

Analýza současného stavu

Primární prevenci provádíme na škole již několik let. Vyučující sledují žáky během vyučování i o přestávkách, všímají si jejich vzájemné interakce i změn v jejich chování. Pokud zaregistrují negativní projevy či změny v chování, předají tuto informaci třídnímu učiteli, který ji vyhodnotí a následně řeší sám, s rodiči, s metodikem prevence, školní psycholožkou, případně s vedením školy.

Klima školy je na dobré úrovni. Žáci se účastní řady mezinárodních projektů a velmi dobře se umisťují v řadě vědomostních i sportovních soutěží. Prostředí školy je pěkné. Rodiče využívají možnosti návštěvy školy v rámci dnů otevřených dveří, konzultačních hodin a třídních schůzek. Vztahy mezi rodiči a vyučujícími i mezi žáky a vyučujícími jsou také na dobré úrovni.

Někteří rodiče nepřikládají prevenci nežádoucích jevů velkou váhu a přijdou se poradit, až se vyskytne závažný problém. Ale i tak lze konstatovat, že nás kontaktuje stále větší procento rodičů hned po nástupu svého dítěte k nám na gymnázium. Nadále v letošním školním roce naše ŠPP plně využívá služeb školního psychologa, takže jsme schopni poskytovat komplexnější pomoc žákům, rodičům i učitelům.

Personální zajištění prevence – školní poradenské pracoviště

Výchovná a kariérová poradkyně

Výchovná poradkyně

Metodička prevence

Školní psycholožka

Všichni výše uvedení pracovníci školního poradenského pracoviště se podílejí na poskytování poradenských služeb dle rozsahu daného vyhláškou 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, dále organizačním řádem a ročním plánem ŠPP.

Poradenské služby jsou poskytovány na základě generálního souhlasu s poskytováním poradenských služeb. Případná další dlouhodobá a individuální péče probíhá na základě speciálního souhlasu.

Výchovná a kariérová poradkyně

PhDr. Jarmila Červenáková

Výchovná poradkyně

Mgr. Monika Hodinková

Výchovná poradkyně, výchovná a kariérová poradkyně společně s metodikem prevence koordinují aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřují se na žáky, kteří jsou v ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé informují výchovné poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálech o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách. Výchovný poradce navrhuje možná opatření, navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linka bezpečí apod.). Jedná se sociálním odborem, konzultuje problémy s odbornými pracovišti.

Metodik prevence

Mgr. Lenka Pavlíčková

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program a podílí se na jeho realizaci, komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence, koordinuje předávání informací o problematice rizikových jevů chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy a hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

Školní psycholožka

Mgr. Anna Koňářiková

Školní psycholožka pracuje se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky, zjišťuje sociální klima ve třídě a pomáhá žákům při adaptaci do nového prostředí. Pečuje o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytována podpurná opatření prvního stupně

(pomoc při sestavování plánu pedagogické podpory, vedení, vyhodnocení). Pečuje o žáky, kterým jsou poskytována podpůrná opatření druhého až pátého stupně (pomoc při sestavování individuálního vzdělávacího plánu, vedení). Další činností školní psycholožky je individuální případová práce se žáky v osobních problémech – problémy s adaptací, neshody se spolužáky (konzultace, vedení). Další náplní práce je krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce, prevence školního neúspěchu žáků (náprava, vedení apod.) a kariérové poradenství u žáků.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitelky a učitelé jsou v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování žáků, sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

Stav žáků ve vztahu k rizikovým jevům chování

Ke zjištění aktuálního stavu rizikového chování žáků ve škole jsou využívána sociometrická šetření (dotazníkové metody), práce metodika prevence a práce třídních učitelů.

Spolupráce s ostatními organizacemi

Škola spolupracuje s těmito organizacemi: PČR, KONSENT – prevence sexuálního násilí, Legato Lužánky – podpora zdravých vztahů, Podané ruce – centrum prevence, PPP Sládkova – poradenské centrum v Brně, Etické dílny,

MPEdu, E-bezpečí – bezpečnost dětí v on-line prostředí, Spondea – nabízí okamžitou pomoc a podporu dětem, dospívajícím i dospělým, kteří se dostali do těžké životní situace (traumatická událost, vztahové a školní krize, sebepoškození, domácí násilí, stalking). Škola bude podporovat i jiné organizace, které se zabývají mimoškolní činností žáků, a spolupracovat s nimi. Po dohodě poskytne prostory těmto organizacím pro práci s žáky. Bude propagovat jejich činnost a informovat žáky o akcích.

Cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky školy, ovšem se zvláštním přihlédnutím k žákům se zdravotním postižením, ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, žákům s horším prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování. Stejná pozornost je věnována i žákům nadaným.

U vyučujících je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, s přihlédnutím k začínajícím vyučujícím a vyučujícím bez odborné kvalifikace. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovná poradkyně, metodička prevence, školní psychologka. Vyučující budou pokaždé seznamováni se změnami zákonů či jejich úpravami na poradách nebo pomocí e-mailu vždy po schůzce metodiků, která se koná 2x ročně. Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče.

Aktivity pro jednotlivé cílové skupiny

Aktivity pro žáky

- adaptační kurz GO!;
- zahraniční výjezdy;
- příprava a realizace vánočního programu;
- zimní a letní sportovní kurzy;
- besedy s PČR;
- školní ples;
- Den země;

- sportovní soutěže;
- sportovní den žáků nižšího gymnázia;
- sportovní den žáků vyššího gymnázia;
- divadelní, kulturní a filmová představení;
- projektové vyučování;
- činnost v zájmových kroužcích.

Aktivity pro rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů s PP v rámci třídních schůzek;
- nabídka pomoci školní metodičky prevence, školní psycholožky, výchovné poradkyně;
- nabídka propagačních materiálů;
- divadelní představení – Týden španělské kultury.

Metody a formy práce

- pohybové aktivity;
- prožitkové učení;
- společná kresba;
- projektová výuka;
- formy samostatné práce;
- párová a skupinová práce ve třídě.

Vyhodnocení PP

Prevenici rizikového chování byla věnována pozornost převážně v ZSV, biologii, chemii, výtvarné a tělesné výchově, zeměpisu a v cizích jazycích. Probírala se především tato témata: vztahy ve třídě, šikana, chování za mimořádných událostí, první pomoc, rasismus, drogy, krádeže, vandalismus, xenofobie, ochrana zdraví, chování k postiženým lidem, AIDS, zdravý životní styl, počítačové hry, gamblerství.

Plnění PP je jako vždy zhodnoceno v závěrečné zprávě ŠPP daného školního roku, jejíž je nedílnou součástí.

Cíle na příští školní rok

- pokračovat ve výchově ke zdravému životnímu stylu;
- podporovat volnočasové aktivity;
- rozvíjet přátelské mezilidské vztahy;
- prohloubit a zkvalitnit spolupráci s rodiči;
- více se zaměřit na ochranu majetku školy a životního prostředí;
- umět studenty vyslechnout a dát jim prostor pro vyjádření jejich názorů;
- upozorňovat na nebezpečí a následky šikany, kyberšikany, závislosti na PC;
- prevence školní neúspěšnosti a její operativní řešení;
- získat dobrovolné dárce krve.

Harmonogram programu a akcí

Aktivity organizované pro studenty v rámci preventivního programu na školní rok 2024/2025 Gymnáziem Brno-Bystrc ve spolupráci s dalšími organizacemi:

měsíc	ročník	program
září	1A8, 1A6	Adaptační kurz GO!
	1A4, 1Š6	Adaptační kurz GO!
	2A4, 2B4, 4A6	Výjezdní pobyt Anglie
	5A8	Srdíčkový den
	5Š6, 6A8	Výjezdní pobyt Anglie
	vybraní studenti	Výjezdní pobyt Španělsko
	vybraní studenti	Dopoledne s handicapovanými spoluobčany
říjen	1A8, 2A8, 3A8, 4A8	Kyberbezpečnost
	1Š6	Preventivní program – klima třídy
	2A6	PAS POINT
	vybraní žáci	Anglické divadelní představení
	3A4	První pomoc

listopad	2Š6, 2A6	Primární prevence – Etické dílny
	6A6	Praha pro maturanty
	8A8	Paměť národa, Tichá hrdinství
	vybraní žáci	Historická exkurze Osvětim, Krakov, Velička
	vybraní žáci	Vánoční Vídeň
	vybrané třídy	Klima třídy
prosinec	3B4,4Š6	První pomoc
	1A8, 1A6,1Š6	Noc ve škole
	vybraní žáci	Pomáháme pečením
	1A6, 1Š6, 1A8, 5A8	Vánoční projekty (Krimi GYBY, DEN PRO ZDRAVÉHO ČLOVĚKA)
leden	5A8, 1A4	LVK I Velká Rača
	1A6, 1Š6, 2A8	Primární prevence – Etické dílny
	3A8	LVK I Dolní Morava
únor	3Š6/3A6	LVK II Dolní Morava
	bude upřesněno	LVK II Velká Rača
	2A6, 2Š6	PČR – primární prevence
březen	1A4	Projekce – Jeden svět na školách
	5A8	Španělská kultura křížem krážem
	5Š6	Projekce – Jeden svět na školách
duben	vybraní žáci	Berlín
	vybraní žáci	Velada
	vybraní žáci	Španělské divadlo pro GYBY
	4A8, 2A8	Ekologická exkurze
květen	3. ročníky VG	LVK Jizera LVK Vltava
	vybraní žáci	Český den proti rakovině

	3. ročník VG	Letní sportovní kurz I. termín
	1A8	Antický den tercié pro primu
	4Š6	Španělsko
	3. ročníky	cyklovýlety
	vybraní žáci	FAST BĚH
červen	2A4	První pomoc
	celá škola	Olympijský běh 2025
	3. ročník VG	Letní sportovní kurz II. termín
	VG/NG	Sportovní dny GYBY
	vybraní žáci	Program pro handicapované spoluobčany

Výchovné činnosti v oblasti primární prevence

Rizikové chování žáků je také podchyceno v různých odborných předmětech ve výuce, kde učitelé doplňují a besedují v průběhu celého školního roku v dostatečné míře a potřebě:

Biologie	TV
- nervová soustava	- sportovní soutěže
- hormonální regulace	- relaxace
- rozmnožování a vývoj jedince	- pravidelné cvičení
- soustava dýchací	- hygiena při cvičení
- péče o zdraví	- zdravá výživa
- dědičné choroby	ZSV
- prevence onemocnění	- xenofobie
- prevence pohlavních chorob	- drogy mezi spolužáky
- bezpečný sex	- gamblerství

- antikoncepce	- mentální anorexie, bulimie
- plánované rodičovství	- princip fungující rodiny, rozvod
- péče o životní prostředí	- problémové situace
- zdravý životní styl	Výtvarná výchova
Chemie	- závislost a já
- zásady bezpečnosti při práci	- barevná setkání – předsudky
- první pomoc	- přátelství a šikana
- vliv karcinogenů	Zeměpis
- ochrana životního prostředí	- oblasti pěstování narkotik
- zásady osobní hygieny	- pěstování nezávadných plodin
- nebezpečí alkoholismu, kouření	- životní prostředí
- návykové látky	Informační technologie
	- základní rizika médií a sociálních
Cizí jazyky	- manipulace s fakty a zneužitelnost
- rodina, škola, volný čas, vztahy	
- životní prostředí	
- drogy, závislosti, zdraví	

V letošním školním roce je náš PP zaměřen opět především na primární prevenci, která spočívá v podávání informací o škodlivosti kouření, požívání alkoholu a dalších návykových látek; v sledování výskytu těchto látek ve škole a školním zařízení a následných opatřeních z toho plynoucích. Práce školního metodika prevence je zaměřena na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální vývoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností a harmonizaci vztahů s rodiči a vrstevníky. Je založena na podpoře vlastní aktivity žáků, na pestrosti forem preventivní práce s žáky a spolupráci se zákonnými zástupci žáků. V letošním roce se chceme více zaměřit na prevenci studijní neúspěšnosti žáků nižšího gymnázia.

V rámci PP připravujeme projekty, přednášky, besedy i různé aktivity, které pomáhají tyto problémy řešit. Spolupracujeme s řadou odborných

i výchovných organizací. Při výběru těchto aktivit rozhodují konkrétní problémy na škole či v dané třídě, ale díky rozšíření ŠPP o školního psychologa se můžeme více věnovat studentům individuálně.

Preferujeme takové programy, které řeší danou situaci ve škole a které jsou mezi studenty oblíbené: mezilidské vztahy, návykové látky, prevence kriminality; mezi velmi oblíbené patří třídní výjezdové adaptační pobyty GO! a pravidelné pořádání zahraničních zájezdů i účast v různých mezinárodních projektech. Pravidelně pořádáme besedy na téma projevy diskriminace, nepřátelství a násilí mezi žáky. Pro letošní školní rok plánujeme pokračovat ve spolupráci s PČR, oddělením prevence JMK. Studenti se také zapojují do jednorázových aktivit např. Srdíčkový den, Kytíčkový den – Český den proti rakovině a jiné. Tento školní rok plánujeme účast vybraných žáků na závodě FAST běh, jehož cílem je osvěta o mrtvici a infarktu i dalších souvisejících rizikových faktorech nebo onemocněních. Pro svoje zájmy mohou žáci využít i kroužky, které škola nabízí.

Na plnění PP se podílí metodik prevence, vedení školy, pedagogický sbor, výchovná poradkyně, školní psycholožka, rada školy, studentský parlament a také rodiče žáků. Do plnění programu se úspěšně zapojují i studenti: vydávají svůj časopis, organizují různé soutěže i besedy, hrají divadelní představení, pořádají koncert Studenti hrají studentům.

Náš PP je možné v průběhu školního roku doplnit o další aktivity dle potřeby a zájmu.

Závěr

Dosavadní zkušenosti s minimálním preventivním programem, ale zejména pozitivní odezva žáků na tento program ukazují, že nabízené aktivity jsou vesměs voleny vhodně a že skýtají dostatečně široký záběr v různorodých oblastech. Program se postupně stává nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu naší školy a pomáhá tak vytvářet příznivé prostředí pro všechny, kteří ve škole, ať už v jakékoliv roli, pracují.

Brno 2. 9. 2024

Mgr. Petr Šurek
ředitel školy